

оскільки – демократія – одна із основних форм політичної самоорганізації суспільства, яка базується на демократичних світоглядних і ціннісних постулатах, нормах, установах.

Законодавство України, яке безпосередньо регламентує питання функціонування ЗМІ базується на демократичних положеннях. Але це теорія. Ви запитаете, а чи реалізується вона повністю на практиці? Ні, на жаль, не зовсім. Підстав для хвилювання стає дедалі більше, ніж достатньо, тому що обсяг невірної інформації великий і він зростає, що зумовлено соціально-психологічним кліматом у суспільстві, невмінням, а інколи й небажанням громадян спростовувати відомості, що не відповідають дійсності, які з'явилися у засобах масової інформації, через складну судову процедуру. В даному випадку відіграє суттєву роль і правовий нігілізм серед громадян України, який заважає реалізації у повному обсязі визначених державою прав, прийнятті активної участі в політичному, економічному, соціальному житті суспільства. І на сам кінець остаточно руйнуванні стереотипу створеного за радянських часів щодо нав'язування думки народу і повній неможливості останнього протистояти цьому.

РОЛЬ МОВНО-КУЛЬТУРНОГО ФАКТОРА У СТАНОВЛЕННІ НАЦІОНАЛЬНИХ ДЕРЖАВ

Гороховська Т.В., к.педаг.н., доцент, професор кафедри гуманітарних та соціально-економічних дисциплін ННІПП НАВС

Світовий досвід засвідчує вирішальну роль мовно-культурного фактора у становленні національних держав. У наш час поширення однієї мови як загальнонаціонального засобу освіти і творення культури стало найдієвішим чинником об'єднання населення в межах однієї країни. Хоча скрізь державно-політичні кордони не збігаються з культурно-мовними, практика більшості національних держав орієнтована на те, щоб створити гомогенну мовну культуру на спільній державній території. Ключову роль мови в утворенні національних держав у Європі підтверджує абсолютне переважання країн з однією загальнонаціональною мовою.

В Україні, де державною мовою є українська мова, гарантується вільний розвиток, використання і захист російської та інших мов національних меншин. Водночас мовна ситуація, що склалася у нашій державі у зв'язку з поширенням на її території включно двох мов – української та російської, відрізняється від європейських стандартів. Використання двох або кількох мов у загальнонаціональній комунікації є винятком серед європейських держав і можливе лише в територіально невеликій країні. До таких винятків належить, наприклад, Люксембург, населення якого говорить місцевим діалектом німецької, а в школах уведено вивчення двох офіційних мов – літературних німецької та французької.

До небагатьох країн Європи, в котрих двомовність затверджена на державному рівні, належить Бельгія, де проживають два народи – фламандці, котрі розмовляють нідерландською мовою, і франкомовні валлони. Стосунки двох рівномовних груп Бельгії характеризує високий рівень напруженості, країні загрожує розпад на ґрунті мовного конфлікту. Таким чином, функціонування в одній країні двох офіційно закріплених мов, порушуючи мовно-культурну єдність її громадян, стає джерелом постійного конфлікту між двома різномовними частинами населення, перетворюється на дестабілізуючий фактор суспільного життя.

На нашу думку, успіх будівництва самостійної держави залежатиме від того, чи вдасться українській керівній еліті переорієнтувати нинішню російсько-українську двомовність на поступове «перетікання» двомовців до групи україномовних одномовців.

Цей процес, безперечно, потребує певного часу, що охоплює проміжок життя принаймні двох-трьох поколінь, проте, на нашу думку, було б великою помилкою зволікати із упровадженням низки заходів, котрі б забезпечили переорієнтацію мовної поведінки нових поколінь українських громадян. У

цьому переконує досвід мовно-культурної політики тих народів, котрі успішно вирішили подібне до наших завдання відродження своєї мови. До таких народів належать словаки, чехи, литовці, естонці, латиші та ін.

Важливим для нашої держави є досвід мовно-культурного самоствердження в період побудови самостійної держави наших найближчих західних сусідів – чехів і словаків. Принципова позиція у справі захисту своєї мови і культури властива й нинішній керівній еліті прибалтійських країн.

У протилежному напрямку іде мовний розвиток Білорусії, на прикладі якої можна побачити реальні наслідки законодавчого затвердження двомовності в ситуації нерівноправного становища двох мов.

Фактична нерівноправність становища україномовної та російськомовної частин соціуму вимагає впровадження активних заходів для зміни мовної ситуації та захисту свого мовно-культурного простору. Адже за російськомовною частиною населення стоїть потужна мовно-культурна спільнота за межами України, і це дає їй значні переваги перед носіями української мови, котрим доводиться постійно долати стихійну протидію російськомовного середовища, доводячи своє природне право спілкуватися рідною мовою на своїй власній землі.

ФОРМА ДЕРЖАВНОГО ПРАВЛІННЯ ЯК ОСНОВОПОЛОЖНИЙ ФАКТОР У СПІВВІДНОШЕННІ ФУНКЦІЙ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ ТА ФУНКЦІЙ ІНШИХ ЦЕНТРАЛЬНИХ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ

Пустовіт Ж.М., к.ю.н., доцент, професор кафедри загальноправових дисциплін
ННІПП НАВС

Самостійним фактором, який певною мірою впливає на співвідношення функцій Верховної Ради України з функціями інших центральних органів державної влади є форма правління.

Загалом, в юридичній науці виділяють дві форми правління – монархію (абсолютну, дуалістичну, конституційну) і республіку (президентську, парламентську, змішану тощо). Окремі країни світу носять ознаки як президентської так і парламентської форми правління. Таку форму державного правління прийнято називати змішаною. В країнах зі змішаною формою правління право формування уряду належить главі держави, але при цьому уряд має обов'язково пройти інвеституру (парламентське затвердження); парламент може ставити питання щодо відповідальності уряду (колегіальної чи індивідуальної).

Наразі юридична наука насичена різними науковими поглядами відносно переваг та недоліків змішаних форм правління в окремих країнах.

Х.Лінц цілком вірно зазначає, що президентсько-парламентська республіка має свої певні недоліки, які виявляються в тому, що президент і асамблея знаходяться поміж собою в боротьбі за легітимність, оскільки і президент, і парламент обираються народним голосуванням, при цьому їх витоки і подальше існування незалежні один від одного.

Президентсько-парламентська республіка характеризується домінуючим положенням президента в системі державної влади і безперечно має свої позитиви. Це, насамперед, стабільність управління країною та зміцнення влади на місцях, без порушення принципів місцевого самоврядування. Але, разом з тим, не позбавлена дана форма державного правління і окремих недоліків. Найбільш яскравим з яких є загроза авторитаризації влади президентом та поява нових відносин та непорозумінь між органами державної влади, які як правило не властиві для класичних форм державного правління.

На користь парламентської форми державного правління відносно Франції свого часу висловлювався відомий вчений Л. Дюгі, який вважав, що найбільш прийнятним для забезпечення принципу розподілу влад, а особливо законодавчої і виконавчої влади, є парламентський режим. Даний режим міг би забезпечити рівність парламенту і уряду та тісне співробітництво в будь-якій державній діяльності.